

Viktig nytt om diabetes

Diabetes er en sykdom som uten behandling er kjennetegnet av for mye sukker i blodet. Årsaken er at kroppen lager for lite av hormonet insulin. Hormonet blir produsert i bukspyttkjertelen som ligger på undersiden av magesekken.

Hva er forskjellen på diabetes 1 og 2?

Ved type 1 diabetes har kroppens immunforsvar ved en feil ødelagt bukspyttkjertelen og produksjonen av insulin har derfor opphørt. Sykdommen er dødelig hvis man ikke får tilført insulin.

Ved type 2 diabetes lager kjertelen fortsatt insulin men for lite i forhold til kroppens behov. Sykdommen har nær sammenheng med økende vekt og alder samt medfødte arvelige egenskaper. De første årene etter at diagnosen er stillet kan type 2 diabetes ofte behandles ved å spise sunt, gå ned i vekt og være mer fysisk aktiv.

Hvor vanlige er diabetes?

Cirka 120.000 personer i Norge har fått diagnosen diabetes. Man regner med det er omtrent like mange som har diabetes uten å ha fått stillet diagnosen og at til sammen om lag 240.000 mennesker i Norge har diabetes. Av disse har 25 000 type 1 diabetes, mens over 200 000 har type 2 diabetes. Det er ventet at antallet vi doble seg de neste 25 årene som følge av at stadig flere av oss blir overvektige og at gjennomsnittsalderen i befolkningen øker.

Hva er symptomene på diabetes?

Tørste, hyppig vannlating, trøtthet, uventet vekttap, synsforstyrrelser og nedsatt tilheling av sår er noen av de vanligste tegnene. Ved type 2 diabetes er ofte symptomene mindre tydelige enn ved type 1. Det er en av årsakene til at personer med type 2 diabetes har hatt sykdommen i mange år innen diagnosen blir stillet.

Hva er den store nyheten?

I 1902 fikk man mistanke om at magen og tarmene produserer et hormon som varsler bukspyttkjertelen om at "nå er det sukker underveis". Disse signalstoffene ble kalt inkretiner. Studier på 1960 tallet førte til økt interesse for denne hypotesen. I 1993 fant man en av inkretinene, kalt GLP-1, var nedsatt hos personer med diabetes, og at diabetikere har nytte av å få tilskudd med dette hormonet.

Hvorfor er denne oppdagelsen så viktig?

Hvis en person med type 2 diabetes får tilskudd med GLP-1 skjer følgende:

- Appetitten avtar og vekten går ned.
- Maten man spiser blir tatt opp langsommere fra tarmen til blodet.
- Kroppens celler blir mer følsomme for insulin.
- Bukspyttkjertelen lager mer insulin når kroppen trenger det.

Disse endringene gjør det lettere å oppnå en stabil og god kontroll med blodsukkeret. I tillegg viser det seg at GLP-1 senker blodtrykket. Det reduserer risikoen for å bli rammet av de hyppigste komplikasjonene ved diabetes som er nyresvikt, hjertesykdom og hjerneslag.

Har behandlingen noen bivirkninger?

GLP-1 er et hormon som kroppen normalt lager hvis man ikke har diabetes. Tilskudd med GLP-1 tilfører derved kroppen kun et hormon den selv tidligere produserte. Den hyppigste bivirkningen er nedsatt matlyst. En sjelden, men alvorlig bivirkning er betennelse i buskspyttkjertelen.

Trenger alle som har diabetes tilskudd med GLP-1?

Det ser ut til at alle som har type 2 diabetes oppnår de gunstige virkningene, men foreløpig er behandlingen forbeholdt de som ikke oppnår tilstrekkelig effekt av blodsukkersenkende tabletter.

Er middelet på blå resept?

Slik behandling tilgjengelig er nå på blå resept. Preparatene Victoza og Byetta er eksempler på de nye medisinene.

Kan man bruke GLP-1 som slankemiddel?

Det har en slankende effekt som ser ut til å være klart større enn eksisterende vektreduserende legemidler. Mange personer som har helsefarlig overvekt lider også av type 2 diabetes eller forstadiene til denne sykdommen.